

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

Verksamhetsformer

Förskola för barn i åldern 1 - 5 år, bedrivs i form av förskola och pedagogisk omsorg (*familjedaghem*).

Allmän förskola erbjuds för barn från och med hösten det år barnet fyller 3 år. Verksamheten omfattar minst 525 timmar om året, vilket motsvarar cirka 15 timmar/vecka och är avgiftsfri. Verksamheten följer skolarbetet och är förlagd mellan 08.30-11.30, alla lov fria vardagar. Allmän förskola kan man välja om man inte har något omsorgsbehov, t.ex. om man är föräldraledig. Det går att ansöka om allmän förskola från och med september det år barnet fyller 3 år. Har barnet redan en förskoleplats reduceras avgiften med 25 procent från och med 1 september det år barnet fyller 3 år.

Ansökan om allmän förskola görs via e-tjänst.

Fritidshem erbjuds från höstterminen det år barnet börjar förskoleklass till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år. Verksamheten bedrivs i form av fritidshem och pedagogisk omsorg (*familjedaghem 6 - 13 år*).

Erbjudande av allmän förskola

Hemkommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som är folkbokförda i Sverige och som inte har en plats i förskola inför den höst då allmän förskola ska erbjudas, det vill säga hösten det år barnet fyller tre år. Även barn som har en plats i pedagogisk omsorg, men inte förskola, omfattas av den uppsökande verksamheten.

Kommunen ska aktivt söka upp vårdnadshavare och lämna information på ett sätt som är anpassat för olika målgrupper om förskolans syfte och barnets rätt till förskola. Kommunen bör även informera om rätten att önska plats vid en viss förskola och om hur ansökan om förskoleplats görs. Vårdnadshavare väljer själva om de vill tacka ja eller nej till exempelvis ett möte med kommunen inom ramen för den uppsökande verksamheten.

Efter att den första kontakten tagits inför hösten det år barnet fyller tre år ska hemkommunen sedan ta kontakt inför varje höst och varje vår för de barn som inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år.

Rätt till förskola utöver allmän förskola

För anmälan om behov av plats utöver allmän förskola gäller:

- att vårdnadshavare är förvärvsarbetande, studerande, sjukskriven eller innehar graviditetspeng.
- att vårdnadshavare som är aktivt arbetssökande eller föräldraledig kan anmäla behov av plats, dock max 15 timmar/vecka om inte annat avtalats.
- att barn som av fysiska, psykiska och/eller av andra skäl behöver stöd i sin utveckling erbjuds plats i förskola om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt.

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

Rätt till fritidshem

För anmälan om behov av fritidshem gäller:

- att vårdnadshavare är förvärvsarbetande, studerande, sjukskriven eller innehar graviditetspeng.
- att barn som av fysiska, psykiska och/eller av andra skäl behöver stöd i sin utveckling erbjuds plats i fritidshem om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt.

Ansökan om behov av plats i förskola eller fritidshem

Ansökan om behov av plats i förskola/pedagogisk omsorg görs via E-tjänst, senast fyra månader före önskat datum för placering.

Vid gemensam vårdnad ska båda vårdnadshavarna **vara överens om** att ansöka om plats.

Ansökan om behov av plats till fritidshem görs via E-tjänst, så snart behov uppstår senast två veckor före önskat datum för placering.

Ansökan kommer att överföras till vår databas. Uppgifterna kommer att behandlas i enlighet med bestämmelserna i dataskyddsförordningen (GDPR).

Placering och byte av förskola/fritidshem

Placering och byte av förskola/fritidshem regleras via Skollag (2010:800) 8 kap. 15 § och kap. 14 10 §:

Plats inom förskoleverksamhet eller fritidshem ska erbjudas så nära barnets eget hem eller skola som möjligt. Vid förskoleplacering ska skälig hänsyn ska tas till vårdnadshavares önskemål.

Oavsett närhet till enstaka förskolor/pedagogisk omsorg eller fritidshem tas beslut utifrån organisatoriska och pedagogiska grunder var barnet erbjuds plats.

Sökande som är i tur för plats erhåller skriftligt erbjudande, som ska besvaras inom angivet datum. Har inte svar inkommit inom denna tid, erbjuds platsen till nästa sökande.

Under juli månad görs inga placeringar och det genomförs inga inskolningar.

Vid generell platsbrist eller platsbrist vid enskild förskola gäller följande turordning.

Vårdnadshavare som;

1. har arbete.
2. är arbetssökande.
3. är föräldraledig.

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

Ansökan till byte av placering görs via e-tjänst. Vid byte av förskola omfattas **inte** barnet av platsgaranti, det vill säga en placering inom fyra månader. Barn med förskoleplats vars vårdnadshavare ansöker om byte av förskoleplats eller pedagogisk omsorg omplaceras i första hand i augusti och januari.

Åmåls kommun beviljar inte att ett barn växelvis går på förskola i två olika kommuner i del fall barnet bor växelvis hos sina vårdnadshavare.

Vistelsetid/schema

Till grund för vistelsetiden ligger vårdnadshavarens arbetstid, restid, studietid, tid för dygnsvila samt eventuellt ytterligare faktorer som i det enskilda fallet kan anses som angelägna. Schematider för barnet ska lämnas av vårdnadshavare i så god tid som möjligt (senast 1 vecka innan vid ordinarie verksamhet) i appen Tyra (förskola) och Schoolsoft (fritidshem). Oförutsedda förändringar med kort varsel meddelas direkt till personalen på respektive förskola/fritidshem.

Om ett syskon är sjukt är det friska syskonet välkommen till förskolan och fritidshem ordinarie schematid.

OBS! Gäller ej vid magsjuka/vinterkräksjuka för förskolebarn, på grund av smittorisk.

Förskolans och fritidshemmens ordinarie öppettider är helgfria vardagar kl. 06.00 – 18.30.

Kvällsomsorg

Gäller dock tidigast kl. 18.30 och senast till kl. 20.30. Ansökan görs via e-tjänst senast två veckor innan vårdnadshavares schema börja gälla.

Arbetssökande/föräldraledighet

Alla barn i åldern 1 - 5 år, vars vårdnadshavare är arbetssökande eller föräldralediga ska erbjudas förskola under minst 15 timmar/vecka, dock inte under v 28 - 31 och v.52 - 1.

Förläggningen av vistelsetiden är 8.30 – 13.30, tisdag - torsdag. Barn till vårdnadshavare som förvärvsarbetar samtidigt som de är arbetssökande, har rätt att nyttja den ordinarie 15-timmarsvistelsen dagar då de inte förvärvsarbetar, max 5h/dag. Rätten till fritidshem gäller inte arbetssökande och föräldralediga.

För barn 1 – 5 år med förändrat omsorgsbehov ska nytt schema läggas in i appen Tyra i god tid innan förändringen träder i kraft (14 dagar).

För skolbarn ska ny ansökan om fritidshemsplats lämnas i god tid då vårdnadshavare ska återgå i arbete eller studier (minst 14 dagar).

Semester

Vid semester/ledighet/studieuppehåll för någon av vårdnadshavarna är huvudregeln att barnet inte har rätt att vistas på förskola eller fritidshem.

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

Sjukskrivning/graviditetspeng

Om vårdnadshavare är sjukskriven eller har graviditetspeng har barnet rätt till sitt ordinarie schema i förskola och fritidshem.

Om sjukpenning övergår till sjukersättning får vårdnadshavaren, om barnet är över 3 år nyttja den avgiftsfria allmänna förskolan som är förlagd till skoletiden 08:30 – 11:30 alla lov fria vardagar eller nyttja 15 timmar per vecka som är förlagd tisdag – torsdag 08:30 – 13:30, dock ej under v 28 – 31 och 52 – 1.

Korttids-/heltidspermittering

Barn vars vårdnadshavare som är heltidspermitterad har rätt till 15 timmar/vecka i förskola, men ej rätt till fritidshem.

Barn vars vårdnadshavare som är korttidspermitterad har rätt till omsorg den tid som vårdnadshavare arbetar.

Pedagogisk utvecklingsdag

5 arbetsdagar per arbetsår/läsår har förskolorna stängt för kompetensutveckling, planering, utvärdering och reflektion. Fritidshemmen har 4 dagar per arbetsår/läsår.

Barnomsorg erbjuds alltid då vårdnadshavare ej kan ordna egen tillsyn för sina barn de aktuella dagarna. Reducering av avgiften medges ej.

Uppsägning

Uppsägning av plats sker via e-tjänst senast två månader innan barnet ska sluta. Avgift betalas under uppsägningstiden.

Avsluta placering

I de fall vårdnadshavare inte längre har rätt till plats, avslutas placeringen per den siste innevarande månad.

Avstängning

Kommunen har rätt att säga upp platsen om:

- platsen inte utnyttjas under 2 månader.
- debiterade avgifter ej erläggs.

När barnomsorgsavgiften för två månader har förfallit och fortfarande är obetald, inleds en utredning om eventuell avstängning från platsen. En bedömning ska göras om barnet är i sådant behov av omsorg att det inte lagligen kan stängas av.

Avgiftsfria platser är undantagna och kan inte stängas av.

Avgiftsfria platser i förskolan:

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

- Barn som har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt (skollagen 8 kap 5§)
- Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola (skollagen 8 kap 7§)
- Allmän förskola för barn i åldern tre till fem år

Avgiftsfria platser i fritidshemmen:

- Elev som har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt (skollagen 14 kap 5§)
- Elev som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning (skollagen 14 kap 6§)

I de fall utredningen leder fram till beslut om avstängning och platsen fortfarande är obetald 30 dagar efter varsel om avstängning eller om vårdnadshavarna inte har varit i kontakt med verksamhet förskola eller inkassobolag för uppgörelse om en avbetalningsplan kommer ett avstängningsbeslut att meddelas per post till vårdnadshavarna. Så kallad ordinär delgivning och rekommenderat brev kommer inte att användas. Beslutet diarieförs och delegationsbeslut rapporteras till huvudmannen. I samband med avstängningen upprättas en orosanmälan till socialtjänsten om misstanke gällande bristande omsorg.

Vid två förfallna och obetalda fakturor skickas ett varsel om avstängning till vårdnadshavare och utredning inleds. Om fakturorna är fortfarande obetalda och ingen avbetalningsplan har upprättats inom 30 dagar kan beslut om avstängning ske. Ett sådant beslut verkställs tidigast per den siste i nästkommande månad. Sker betalning av aktuell avgift under utredningstiden eller i samband med att verksamhetschef har meddelat beslut om avstängning, verkställs inte beslutet och platsen kvarstår.

Det finns möjlighet att göra upp avbetalningsplan med kommunens inkassobolag, Intrum AB, som vårdnadshavare når via egna inloggningsuppgifter som finns på de inkassobrev som skickas ut.

Verksamhetschef eller rektor är ansvarig för att platsen stängs av samt att vårdnadshavarna och personal blir informerade om att avstängningen träder i kraft.

Beslutet om avstängning av barnomsorgsplats är inte möjlig att överklaga genom förvaltningsbesvär eller laglighetsprövning då det grundar sig på det privaträttsliga avtalet mellan kommunen och vårdnadshavare. Uppstår en tvist får den avgöras i allmän domstol (med tingsrätt som första instans).

Åmåls kommuns mål är att säkerställa alla barns behov av barnomsorgsplats utifrån dessa riktlinjer och följer kontinuerligt upp eventuella uteblivna betalningar av fakturor, för att i ett tidigt skede få till stånd en kommunikation med berörda vårdnadshavare om vikten av att betala sitt/sina barns barnomsorgsplats/er med syfte att få till en avbetalningsplan.

Förskoleplats för barn från annan kommun

Det finns möjlighet att söka plats på förskola eller pedagogisk omsorg i Åmåls kommun, om barnet med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl. Innan placering påbörjas ska yttrande inhämtas

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

från barnets hemkommun. Efter önskemål av barnets vårdnadshavare får Åmåls kommun även i annat fall ta emot barn i förskola från annan kommun. Det kan till exempel vara att barnet är boende nära kommungränsen eller att barnets vårdnadshavare arbetar i Åmåls kommun. Ansökan görs via e-tjänst.

E-tjänster för inkomstuppgifter, uppsägning och anmälan om barnomsorg hittar ni under: [E-tjänst \(schoolsoft.se\)](https://schoolsoft.se)

Avgifter

Utgångspunkt för avgiftsberäkningen är bruttoinkomsten per månad i hushållet där barnet/barnen är folkbokförd. Med hushåll avses ensamstående, gifta och sammanboende. För gifta och sammanboende med såväl gemensamma som ej gemensamma barn beräknas avgiften på hushållets sammanlagda inkomst där barnet/barnen är folkbokförd.

Taxan är densamma för ensamstående platsinnehavare, gifta/sammanboende platsinnehavare och familjehemsföräldrar. Med avgiftsgrundande inkomst avses lön före skatt och andra skattepliktiga inkomster.

Åmåls kommun tillämpar maxtaxa och den högsta inkomstgränsen beslutas av Skolverket årligen. Aktuell inkomstgräns uppdateras på hemsidan, [Avgifter för barnomsorg | Åmål kommun \(amal.se\)](#)

Ersättningar och bidrag som är avgiftsgrundande belopp:

- Lön och andra ersättningar i anslutning till anställning
- Familjehemsförälders arvodesersättning
- Pension (ej barnpension)
- Livränta (vissa undantag finns)
- Föräldrapenning
- Vårdbidrag för barn till den del det utgör arvode (ersättning för merutgifter ska inte tas med)
- Sjukbidrag
- Sjukpenning
- Arbetslöshetsförsäkring
- Kontant arbetsmarknadsstöd, särskilt vuxenstudiestöd och särskilt utbildningsbidrag
- Utbildningsbidrag avseende arbetsmarknadsutbildning
- Familjebidrag i form av familjepenning
- Dagpenning vid repetitionsutbildning för värnpliktiga med mera.
- Övriga skattepliktiga inkomster (arvode med mera)

Avgiften tas ut per kalenderdag från och med den dag placeringen påbörjas, med 1/30 av månadsavgiften per dag.

Fritidshemsavgiften börjar gälla från första augusti det år barnet fyller sex år.

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

Avgiften debiteras månadsvis och förfaller den siste i varje månad. Avgiften avser innevarande månad. Har faktura inte erhållits senast den 20:e i månaden är det platsinnehavarens skyldighet att meddela handläggare. Om fakturan inte betalats i tid skickas ett inkassokrav från gällande inkassoföretag. Inkassokrav läggs på räkningen tillsammans med dröjsmålsränta. Om fakturan är obetald efter ytterligare tio dagar överlämnas ärendet till kronofogdemyndigheten.

Hur avgiften beräknas beslutas av kommunfullmäktige årligen.

Inkomstanmälan

Inkomstanmälan ska lämnas vid ny placering i samband med att vårdnadshavare tackar ja till platsen, ändrade inkomst- eller familjeförhållanden eller på begäran från kommunen. Inkomstanmälan ska lämnas senast 14 dagar efter inkomstförändring. Vid utebliven inkomstanmälan debiteras full avgift enligt maxtaxan.

Vid ändrade familjeförhållande, ta kontakt med avgiftshandläggare eftersom det kan påverka din avgift.

Delad faktura

Om delad faktura önskas lämnar den vårdnadshavare som inte är fakturamottagare in en försäkran om betalningsansvar via e-tjänst. Avgiften baseras på hushållens inkomst var för sig och fördelningen beräknas procentuellt.

Olika avgift beroende på verksamhet

Vi tillämpar enhetstaxa. Du betalar för platsen oavsett antal timmar barnet vistas på förskolan eller fritidshemmet. Barnomsorgsplatsen kan ses som ett abonnemang som betalas 12 mån/år. Avgiften är densamma hela året, oavsett om barnet exempelvis är ledigt under sommarlovsperioden. Allmän förskola är avgiftsfri.

Avgift för förskola och pedagogisk omsorg, barn i åldern 1 – 3 år

Barn 1	3 % av inkomsten
Barn 2	2 %
Barn 3	1 %
Barn 4	0 %

Yngsta barnet i familjen räknas som barn 1.

Avgift för förskola och pedagogisk omsorg, barn i åldern 3 – 5 år

Barn 1	3 % av inkomsten
Barn 2	2 %
Barn 3	1 %
Barn 4	0 %

Yngsta barnet i familjen räknas som barn 1.

Riktlinjer förskole- och fritidshemsverksamhet

Verksamhet: Förskola, Grundskola

(KUN § 133, dnr KUN-2026-00313, 28 maj 2026)

Alla barn 3 - 5 år har rätt till 525 timmar avgiftsfri förskola/år. Från och med augusti månad det år barnet fyller 3 år får du 25 % reducering av avgiften, vilket motsvarar 15 timmars avdrag per vecka (525 timmar/år).

Avgift fritidshem

Barn 1	2 % av inkomsten
Barn 2	1 %
Barn 3	1 %
Barn 4	0 %

Yngsta barnet i familjen räknas som barn 1.

Avgiftskontroll

Kultur- och utbildningsförvaltningen kontrollerar att rätt avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem debiteras genom att årligen genomföra en retroaktiv avgiftskontroll. De inkomstuppgifter som familjen lämnat till kommunen jämförs med taxerade årsinkomst hos Skatteverket. Det är en rättvis – och trygghetsfråga att alla betalar rätt avgift enligt den taxa som gäller.

Det är vårdnadshavare som meddelar vilken inkomst familjen har och de har även ansvar att meddela när det blir förändringar. Om kontrollen visar att fel barnomsorgsavgift har betalats in kommer en avgiftsjustering att ske. Om en familj betalar för lite skickas en retroaktiv faktura ut. Om inlämnade inkomster varit felaktiga och inkomsten varit lägre än uppgiven inkomst och för hög avgift har debiterats återbetalar kommunen mellanskillnaden den månaden den korrekta inkomstuppgiften inkom samt en månad tillbaka i tiden.

Kontrollen sker genom att en genomsnittlig månadskostnad räknas ut baserat på den totala årsinkomsten enligt Skatteverkets taxeringsuppgifter. Den jämförs sedan med den inkomstuppgift familjen har lämnat och som är registrerad i Åmåls kommun. Kontrollen har en fördröjning på två år beroende på den slutliga taxeringen hos Skatteverket.